تابلۆیەکی ناتەواو

www.dengekan.com

www.dengekan.com

www.dengekan.com

هاوڕێم ڕەهبەر*.. لە کوێوە دەست پێبکەم؟ خۆت دەستم بگرەو چاوساغم بە، هەروا بزانە هەردووکمان هێشتا لە "هلسنکی"ن و تۆ شتەکانم فێر دەکەی، جادەو کۆڵان و کۆگا و مۆزەخانەو پەیکەرو دەریاچەو دارستانەکانی ئەوێم پێدەناسێنی. هەر وا بزانە وەك یەکەمجار دەمەوێ بێمە ماڵەکەت و ڕێ دەرنابەم، تۆ فێرم دەکەی بە کام میترۆو ئۆتۆ دەگەمە لای تۆ، هەموو جارێك دەتوت: کەڕە کرمانج.. لە هەر کوێ بزر بوویت.. زەنگێکم بۆ لێبدەو فریات دەکەوم، چەندین جار پێم دەوتیت: ژیان لای خۆمان چەندە ئاسانترە، لەوێ دونیا و ژیان هەر بەقەد (سێڕسکێنە) زەحمەتە.. ئاخ بۆ ژیانێکی سادە لە کوێرەگوندێکی لای خۆمان کە بە هاوارێك هەموو ئاوایی لە خۆت کۆ دەکەیتەوە. تۆ دەتوت: هەر وایە.. منیش لێرە ماندووم.. بە دەست ڕاکەڕاکەی گۆڕینی میترۆو ئۆتۆو شەمەندەفەرەوە. تا هەنووکەش هاتوهاوارت وا لە گوێما دەزرنگێتەوە، من و تۆ پتر لە هەژدە ساڵ یەکدیمان بزر کرد، ئەو زەمەنە هیچە هەرهەموومانی لێك کرد، هەریەکەمانی فڕێدایە قوژبنێکی ئەم دونیایە، تف لەو زەمەنەی وایکرد کوڕان هەر بە جحێڵی باوەشی گەرمی دایکانیان جێبهێڵن، بەر لە پەڕو باڵ دەرکردن ناچاریان کردین بە نێو ئاسمانەکانی مەنفادا هەڵفڕین، ئاخ براکەم.. ئێمە چەندە لەو کەسانە دەچین کە فڕێدرابینەتە نێو بەلەمێك بێ ئەوەی سەوڵێکمان پێبێ، ئێمە چەندە لەو سەرنشینانە دەچین کە دەنێو پاپۆڕی (تایتانیك)

---

* پێشکەش بە ڕۆحی (ڕەهبەر جەلال)ی هونەرمەندو هاوڕێ.

سـەرگەرمی سـەفەرێك بـوون رووەو گەیـشتن بـە خەونـەکان، وەلـێ هەرهـەمووومان خنکـاین، خنکـاین‌و کەسـیش پێـی نـەزانی، بـێ ئـەوەی ئاسـەوارێك جێبـێڵین، تـا هەنووکـەش هاتوهـاوارت وا لـە گوێما، ساڵانیکی زۆر لەمەوبەر کە هێشتا هەردوو تـۆڵاز بووین لـە هـەولێر، تـۆ کـوڕێکی مەشـرەف خـۆش‌و نوکتـەباز بوویـت، سـاڵان هـاتن‌و سـاڵان رۆیـشتن، دواجـار کـە لـە قـوتبی بـاکوور بەیـەك گەیـشتین: تـۆ گۆڕابوویـت، هـەر زوو هەسـتم کـرد کـە تـۆ چـەندە تـــووڕەی، تـــۆ وات لێهـــاتبوو بـــە ئەزیەتـــەوە پێبکـــەنیت، کـــە پێدەکەنیت.. کە دەخەنیتەوە هەر دەتوت ترازانی لێوانت برینێکە، مـن هـەر زوو کـە لـە فڕۆکەخانەکـە تـۆم بینـی، دیـم: لـەو برینـەوە خوێن دەتکا، هێدی هێدی.. رۆژ بە رۆژ تێگەیشتم کە تـۆ هـەر وا بە هـەوەس ئـەو هـەموو رەشـەبا تـووڕەو گـەردەلوولی غەزەبـەت لـە خـۆت نەئالاندووە، ئـەو هـەموو گـەردو تـۆزی گـەردەلوولی غـەزەبـەی هـــی بیابـــانی غوربـــەت‌و مەنفایـــە، مـــن پرســـیم: دەنێـــو ئـــەم سـەهۆڵبەندانەدا ئـەو هـەموو ئارەقەیـە چییە؟ وتـت: رۆحمـەو بـۆ هەمیـشە دەگـری. مـن هـەر لـە شـەوی یەکـەمی دیـدەنی پـاش فیراقێکـی درێـژ دوا پیشانگای خـۆتم هێنایـەوە یادت کـە هـەر زوو پێیـان داخـستی، لـەودیو رەنـگ‌و هێڵەکانـەوە ئـەو مانـا هـارو شاراوانەیان دۆزییەوە کە تۆ گەرەکت بوو رەتی بکەی، تۆ دڵـت بـە هـەینێ خـۆش بـوو.. وتـت: ئەوسـا مانایـەك بـۆ بـەرگری‌و شـەڕ هـەبوو.. هەنووکـە هیچیان نەهێشت. دەنێو گـەرماوی (سـاونا)ش تـۆ هـەر نەتدەبڕییـەوە، هـەر هاتوهـاوارت بـوو، تـۆو هەنـدێ لـە هاوڕێکانـت وای بۆ دەچوون کە دوای رەوەکە ئەگـەری هاتنـەدیی

خەونێك هەبوو، وەلێ چ دەکەی کە لەباریان برد، تۆ خەونەکانت گەلێ گەورە بوونو دونیای سیاسەتبازەکانیش گەلێ بچوك. خاتوو (میریا)ی هاوسەرت هەر زوو وتی: رەهبەر عاشقمەو کەچی ئەوەندە شپرزەو ماندووە، دەردە کورد وای لێکردووە زمانی غەزەلی جارانی بیرچۆتەوە، من پێم وتیت: رەهبەر خەم مەخۆ کە لە کوردستان دووریت، هەندێ جار باوەشی ئافرەتێکی میهرەبانیش دەکرێ ببێ بە نیشتمان.. تۆ وتت: ئەی خەڵکی؟ ئەی دایکم؟.. ئاە.. براکەم.. چەندە نەگبەتن دایکانی ئێمە؟ ئێمە نەوەیەك بووین هەر زوو لە شیریان کردین، هەر زوو لە بۆنو بەرامەی سینەو مەمکی دایکانیان کردین، دایکانی ئێمە یان بە خاکیان سپاردین یان بەو شەمەندەفەرانەی رووەو مەنفاکان.. رووەو غەریبی هەڵیانگرتین، تۆ قەت نەحەسایتەوە، قەت نەتتوانی ئاسوودەو ئارام بیت، تۆ بە مەرگت سەلماندت کە مەنفا درۆیەکی گەورەیەو خۆمان دروستی دەکەین، ئاە.. چەندە قورسە کە هەرهەموو ئاسمانەکانی تاراوگە لە یەکدی دەچن، تۆ لەتاو خۆر ناوت لە کچە گەورەکەت نابوو (رۆژە)، لەوە دەچی منو تۆ باپیرەگەورەمان خۆرپەرست بووبێ، ناوت لە کچە ناوەنجییەکەت نابوو (کوردستان)، پاشەبەرەش (ئاسمان). چەندە زەحمەت بوو بۆ (میریا)ی رۆح سووك ئەو ناوانە وەك خۆیان حونجە بکات، تۆ وەك کوردێکی تەواو کەللەڕەق دەتویست ناوەکان وەکو خۆیان بوترێن، تۆ لە ناوی کچەکانتەوە بە دوای ئاسمانێك دەگەڕای بۆ کوردستان.. بەڵام هەیهوو براکەم.. هەرهەموو ئاسمانەکانی ئێمە داتەپین، تۆ وەك فڕندەیەك کە لە قەفەزدا بێ، بە دوای ئاسمانێکدا

دەگـەڕای بـەرین بەقـەد خەونـەکانت، کەچـی دواجـار ئـەوە تـۆی کوشـت: کـە تـۆ زانیـت وەختـێ باڵـەکانت لـە هیلاکـی لێکـدان هەڵـدەوەرێن و دەتـەوێ بنیـشیتەوە.. زانیـت هـیچ خاکێـك شـك نابـەیت لەسـەری بنیـشیتەوە، کـە تـۆ کوردسـتانت نـەبێ، ناچـار لەسـەر نـاوی کـچەکەت زرنگانـەوەی ئـەو وشـە سـیحراوییە پـڕ بـە هـەردوو گوێـچکەو ماڵەکـەت شاگەشـکەی دەکـردی، چـەندە دڵـت خۆشبوو کـە یەکـەم وشـەی فێـری ببـوو.. وشـەی (نـا) بـوو.. لـە خۆشیانا دەتریقایتەوە.. دەتوت: کچەکەم خوێنی خۆم و خەڵکی خۆمانی تیا دەگەڕێ، ئەی خودا دەڵـێ (نـا).. ئاه چەندە وایـە.. مرۆڤ دەبێ هەموو عومری خەرج بکات تا فێری وشەی (نا) دەبێ.. تـۆ دڵـی خـۆت بـەوە خـۆش دەکـرد.. دەتـوت: ئـاخۆ کـەی ئـەو سیاسەتبازانەی ئێمە فێر دەبن بڵێن (نـا)، کە لە بۆنەکانـدا داوای گۆرانییـــان لێـــدەکردی، تـــۆ بەســـەر گیتارەکەتـــدا عاشـــقانە دەنووشتایتەوە و دەتوایتـەوە، هـەر دەتـوت خـەمێکی زەعفـەرانی و سـتران دەبێـژی، وەلـێ تـۆ هـەر سـەرگەرمی سـروودی نیـشتمانی دەبوویـت.. پـێم دەوتـی: مردوومـراو ئێمـە لـە ئاهەنگـداین، تـۆ دەتوت: قوربان من هەمیشە لە شەڕدام.. شەڕێك کـە تیایـدا لەسـەر هەقم، یەکەم شەو (میریا) جێی بۆ داخستم.. دەیەها شـەوی تـر.. وتم: شـتی وا نابـێ رەهبـەر.. بـیرت نەچـێ کـە ئـەم ژنـەی تـۆ فنلەندییە.. تۆ وتت: من کوردم و میوان تا پێی دەکرێتەوە ئـاواهی رەفتاری لەگەڵدا دەکەم، تۆ فێرت کـردم کـە قـەت بـێ چـەپکێ گـوڵ نەیەمە ماڵەکەت و ماڵی هیچ کەس، بێ نوقڵ و شیرینی، بـێ قاپێـك شەراب..!

هاوڕێی زێدە بەجەرگم.. بیرتە لەماڵەکەتدا پەردەیەکت بەسەر یەکێ لە دیوارەکان دادابۆوە.. پرسیم: لە پشت ئەم پەردەیەوە چی هەیە؟ وتت: تابلۆیە.. کچەکانم لێی دەترسن‌و بە پرسیار هەراسانم دەکەن‌و زەحمەتە لە وەڵامەکانم تێبگەن، بەم تابلۆیە ماجستێرم لە (مۆسکۆ) وەرگرت: گوللەبارانکردنی چەند لاوێکی کوردە، ئەو دیمەنەی کە بە درێژایی مێژوو دووبارە بۆتەوە، هەمیشە هەمان دیمەن، لە ئێران‌و عێراق‌و تورکیا‌و سوریا" هەمیشە چەند کوردێکی بە دیلگیراو‌و کەلەبچەکراو، لە پشت سەریانەوە دە بەقەد ژمارەی خۆیان جەندرمەو پیاوانی چەك بە دەستی داگیرکەران کە نووکی نێزەیان لە پشتی ملمان گیر کردووەو بەدەم خەنینەوە لە کامیرا دەڕوانن، ئێمەش یان مات‌و مەلوول‌و چاوشکاو‌و سەرکز، یان مێردانەو دڵبەردانە وەستاوین‌و چاوەڕێی گوللەباران‌و هەڵواسینین.. ئای براکەم.. کە دیم چەندە تاسام. بەقەد یەکێ لە دیوارەکانی پەرتووکخانەکەت تابلۆیەکی دیکەت بردمی: کۆمەڵە کەسێك‌و دەنێو بەلەمێك‌و بێ سەوڵ وان دەنێو گەرداوی تۆفانێکدا، وتم: کەی ئەم سکێچە تەواو دەکەی؟ وتت: مەحاڵە پێم تەواو بکرێ، ئەوە دەمێ ساڵە ئەو چەند کەسە کەوتوونەتە ناو ئەو گێژەنە.. ناوێرم تەواوی بکەم، چونکە لافاوەکە لێناگەڕێ، ئاخر خۆیشم وا دەنێو هەمان گێژەندام، نازانم قورتارمان دەبێ یان هەرهەموو بەیەکەوە دەخنکێین. من لافاوی نوح‌و چیای (جودی)م بیرکەوتەوە، ئاخ براکەم.. نوحەکانی ئەمڕۆ دەنێو کەشتییەکی کون تێبوودا بە خنکانمان پێدەکەنن.. وایە لەوەتەی هەین دەنێو بەلەمێك‌و لافاوێك دەمانبات بێ ئەوەی

بتوانین رووەو وشکایی ئاراستەی بکەین، ئاه.. برادەری ئازیز..
ئەو زاتە شپرزەو زەندەق چووانە چەندە لە خۆمان دەچن، من دڵنیام تۆ کۆچت کردو ئەو گەمییە بەو سەرنشینانەوە نەگەیشتە هیچ دورگەیەك، نەگەیشت.. نەگەیشت.. خودا دەزانێ کام گێژەلووکە قووتی دەدا، تۆ هەر بە ئەنقەست ئەم تابلۆیەت تەواو نەکرد، چونکە تابلۆکەی ئێمە خۆی ناتەواوە.. بێ ناوو نیشانە.. من دەموت: کوڕی باش بەو تەواوی کە.. کەچی چاوە رەشەکانت پڕ دەبوون لە ئەسرین‌و دەتوت: شێرۆ گیان.. من سەدەها تابلۆو سکێچی تەواوو ناتەواوم لێرەو لەوێ جێهێشتووە، هەندێکم وا لە هەولێرێ، هەندێکیان وان لە مۆسکۆ، بڕێکی تر وا لە یوغۆسلافیا، من خۆم وەکو کتێب‌و تابلۆکانم پەرش‌و بڵاو بوومەتەوە، هەر تیکەیەکم وا لە شوێنێ. من وتم: هەر تۆ وانیت.. وەچەیەك هەمان قەدەری تۆیان هەیە، قەدەری پەرش‌و بڵاوبوونەوە.. قەدەری پەرتەوازەبوون، ئێمەی قەرەج چەندە بێ نیشتمانین.. چەندە بێ گۆڕستانین، هەر گۆڕێکمان وا لەسەر خاکێکی غەریب، تۆ چەندە لەوە دەترسایت قەرەجیانە بمریت‌و گۆڕ غەریب بیت، دواجار هەمان ترس بوو بە حەقیقەت‌و تۆ گۆڕ غەریب بوویت، وەلێ تۆ کەی بیرت لە مەرگ دەکردەوە، راکەڕاکەی ژیان سەرمەستی کردبووی، عیشقی ژیان‌و خەونێك بە راوکردنی ئومێدە چکۆلەکان‌و هیوا گەورەکان نەیاندەهێشت بەدیار مەرگەوە دەست لە ئەژنۆ دابنیشیت. من گەر وێنەکێش بوومایە: ئەوە وێنەی پیاوێکی ماندووم دەکرد، کەشکۆڵ لە شان‌و پێ غاوس، رووەو ئاسۆیەك رادەکات کە هەرهەمووی غەریقی سەرابە..

سەراب‌و بەس.. پیاوێکی تا ئەبەد راکردوو.. تا ئەبەد ماندوو.

چ عاشقانە بەیەکەوە گوێمان لە (سێوە) دەگرت، ئێواران‌و بەیانیان، بەفر دەباری‌و ئێمە بە سۆزی (سێوە) خۆمان گەرم دەکردەوە، ئێمە هەردوو لەگەڵ ئەودا (بە بێ برین خوێنمان دەڕشت)، سۆزێك بەربینی هەردووکمانی دەگرت، خوێنمان کەفی دەکرد، تاسەیەك دەیبردینەوە ناو وڵاتی خاکەسارو دەگریاین، دەگریاین بۆ خاکێك کە زۆر زوو، زۆر هەرزان فرۆشتیان، تۆ هەر هاوارت دەکرد: ئەوان بوون خەونی ئێمەیان دۆڕاند، تا ماون دەبێ بەر غەزەبی من‌و نەفرەتی هەتیوەکان‌و بێوەژنەکانی وڵات بکەون، لە هەر بۆنەیەکدا بووایە.. تۆ ئاڵاکەی کوردستانت دەخستە بن باڵت‌و عاشقانە هەڵتدەواسی، بیرتە رۆژێکیان چۆن لە منت خوڕییەوە، هەر دەتوت باوکە دڵڕەقەکەمی.. وتم: چی بووە.. چی گوناهێکی گەورەم کردووە؟ وتت: تۆ بۆ وا بێباکانە ئاڵاکە لوول دەکەی؟ من نامەوێ دەقی بشکێ، من زۆر بێباکانەتر وەڵامم دایتەوە: لە شوێنێکی تر کە نەدەبوو دەقی بشکێ: شکاوە، تۆ ئەوەندەی تر لە من هاربووی، من زویر نەبووم، تۆی عاشق بەو ئاڵایە هەر چاك بوو لەسەر ئەو بێڕێزییە نەتکوشتم، من دێڕ شیعرێکم هاتەوە یاد: ئەو ئاڵایەم بۆ دابگرن.. من رووتم‌و بۆمی بکەن بە کراس، تۆ وتت: ئەوە ئەو وەختەی گەر ئاڵامان هەبوو. تۆ وەك منالێکی هاروهاج دونیات بەردباران دەکرد، چۆن وا سووك‌و سانا ئاڵاکەی تۆیان کردە پەردە‌و کوللەی سوڵتانەکان.. خەلیفەکان؟ من پێم وتیت: حەوت برا.. ئەو هەموو غەزەبە رۆحت دەخواو ناو هەناوت دادەڕزێنێ، تۆ جگەرە بە جگەرە

دادەگیرسێنی، ئاسمانی سەر سەرت دەکەی بە چڕەدووکەڵ.. تۆ وتت: جا چۆن بەدیار ئەو هەموو وێرانبوون و کاولکارییە من خەمسارد بم؟ من دەموت: ئەو هەموو جگەرەیە مەسووتێنەو بووی بە کولخان، دەتوت: جا گەر جگەرە نەسووتێنم" دەبێ ئاگر لەم دونیا بێبەزەییە بەربدەم. هەمیشە هەگبەکەت سکالانامەو داوایەکی تیابوو، لەمەڕ مەسەلەیەکی گەورە یان چکۆلەی کورد، دەموت: تۆ لێرە بووی بە عەریزەنووس.. وازت لە فلچەو بۆیە هێناوە، هەرخۆم وەلامی خۆمم دەدایەوە: بەلام دەی قەدەری کوردە، لەوەتەی هەیە هەر عەریزە دەنووسێ.. سکالانامە دەنووسێ و دەینێرێ و کەس نایخوێنێتەوە، دەبا عەریزەکانی تۆشی بچنە سەر.. هۆ براکەم.. ئێمە لە دونیا بەقەد ئەو نەهەنگەش ڕێزمان نەبوو کە لە ئاوی (ئالاسکا) گیری خواردبوو، سۆڤیەتی جاران و ئەمریکا وازیان لە شەڕی ساردی نێوان خۆیان هێناو بە گەرمی کەوتنە کۆشش تا ئەو نەهەنگە لە مردن ڕزگار کەن. ئێمە لەوەتەی هەین هاوار دەکەین: توخودا بە تەنیا جێمان مەهێڵن..!

هاوڕێی زێدە بەجەرگم.. تۆ هەر لە داخی ئەو لەتلەتبوونەی کوردو پارەپارەبوونی مێژوومان و لە خاچدانی هەرهەموو خاکمان ناوت لە گۆڤارەکەت نابوو (دلانپار)، یەکەمجارم بوو ئەو ناوە ببیستم.. دلانپار: یانێ چی؟ ناکا مەبەستت پارەپارەبوونی دڵەکان بێ.. دڵی خۆت و دڵی خەڵکی؟ نا.. دەکرێ پارەپارەبوون و لەتبوونی هەرهەموو خاکمان بێ.. دلانپار: شوێنێکە.. بەردێکە.. یان ڕووبارێکە لەسەر ڕووبەرێکی شێواو؟ ئا.. بەردێکی گەورەیەو

دەنێو رووبارێك: لەو شوێنەی کوردستانی باکوورو باشوورو رۆژهەڵات لە یەکدی دادەبڕێ، لەوێ ئەو سێ گۆشەو سنوورە پەیدا دەبێ.. ئەو بەردە بڵێم چی؟ بەردی مێژووەو خراوەتە سەر دڵمان.. ئەو بەردەی لەتمانی کردووە.. سەرمانی شکاندووەو لەوەتەی هەین خوێنمان لێدەچۆڕێ.. ئەو رووبارە تێکەڵمان دەکاتەوە یان ئاوی براکان رووەو خاکێك رادەماڵێ کە هی خۆمان نییە، وای لەو هەموو هەلاهەلابوونو هەڵوەرینە. دەتوت: لەسەر گیرفانی خۆیشم بێ، نابێ دلانپار بوەستێ، چونکە ئەو رووبارە وشك ناکاو ناوەستێ، ئەو بەردە چییە؟ ئەو رووبارە لە سێ گۆشەی (دلانپار)ەوە دادەڕژاو گوندێکی تینووی، یان چەند گوندێکی غەمگینی ئاوەدان دەکردەوە.. ئەو بەردە بەردی لەتبوون بوو یان بەیەکەوە لکاندن؟

هاوڕێی بێ ئۆقرەم.. لە کوردستان گێچەڵێك، شەڕێك، دەمەبۆڵەیەك هەبووایە تۆ لەوێ خەوت لێنەدەکەوت. (میریا)ی هاوسەرت.. میریای میهرەبان دەیوت: قەدەرمە.. شووم بە پیاوێك کردووە: نازانێ نووستن چییە.. من دەمەدی تا درەنگی شەو بەدیارتەوە ئێشکگر بووو. ئەو شەوانەی لە بیمارستانێکی (هلسنکی)دا کەوتبوویت" منو شێرکۆو هونەر: براکانت لەسەر ئێشکگری شەڕمان بوو، (میریا) دەهاتو دەیوت: لاکەون..دەبێ لە هەمووان جوانترو میهرەبانتر ئێشکگر بێ، وای لەو ژنە لەبز شیرینو هێمنە.. هێمنتر لە شەونمی وەریو لەسەر پەڕەی گوڵ، من سەیرم پێدەهات کە بە ماچێکی میریا هەڵنەدەستایتەوە سەرپێو وەك جاران بە جادەکانی هلسنکیدا رابکەیتو کەشکۆڵەکەت

بکەیتـەوە شـان، میریـا: وێنـەی (مریـەم)ێـك بـوو نووشتاوە بەسـەر عیسای بریندار، عیسایەك کە خۆی نا، بەڵکو خۆیو خاکەکەی لە خـاچ دراوە، ئـەی عیـسای هــەولێری تــۆ مردیــتو پەیامــە شــەرمنەکەت نەگەیــشتەوە، هــەتا نەگەیــشتەوە بــە کۆڵانەکــەی خۆشــتان، پــەیامی ســادەتر لــە قــسەی منــاڵان: بــا هــەموومان یەکدیمان خۆش بوێ، وەلـێ چـی بکـەم براکـەم، سیاسـەتبازەکان خەڵکیان فێر کرد کە تا ماوین گەرەکە رقمان لە یەکدی بێ.. تەواو سیاسـەت.. سیاسـەت لێکـدی کـردین، سـەد سـاڵە دەجـەنگینو هەنووکەش هەر دەجەنگین.. جەنگ لەپێناو چی؟ لەپێناو جەنگان خۆی یان شتێکی دی؟ من هەموو جار دێڕە شیعرەکەی (سپهری)م بۆ دەخوێندیتەوە: ئەو شەمەندەفەرە دەڕوا.. چەندە بەتاڵە کە پڕە لە سیاسەت.. ئەو شەمەندەفەرە چەندە گرانە کە پڕە لە شیعر. ئـای لـە میریـای میهرەبـان.. وای لـە مریـەمی دایكو خوشكو هـەم دەستگیران.. ئەو تا مردی برینەکانتی گوڵاوپـڕژێن دەکرد، دواجار بــوو دیــم: دوو مــرواری رەش لــە شــێوەی فرمێــسك لــە چــاوە شــینەکانی دەرپــەڕین، مــن بــۆ رەهبــەر دەگــریم، بــۆ خەونــە دۆڕاوەکـانی، مـن لێـرە یاخـەی کـێ بگـرم؟ ئێـوە بۆچـی نـازانن یەکدیتان خۆش بوێ؟ کێ مێردەکـەمی بـە کوشتن دا؟ کـێ وایکـرد جەرگی خۆی بخوات؟ ئەو مێژووە پیرو ماندووەی ئێوە مێردەکەی منیـشی پـیر کـرد.. میریـا مـن تـۆ دەناسـم، تـۆ هونەرمەنـدێکی (گۆزەگەری).. بۆچی وازت لەو هونەرە جوانە هێناوە؟ بۆچی تەنها یـەك گـۆزەی جـوانی دەسـتکردی خـۆت لەسـەر مێزێـك نـابینم، هەروەکو دیکۆریش بێ، من دەمەوێ بزانم گۆزەکانی تۆ چۆنن؟

www.dengekan.com

کام گۆزە دەڵێی هۆ هاوڕێی ئازیزی خۆشەویستەکەی من؟ چما من لە ترسی شکانی گۆزەی دڵی رەهبەر ئاگام لە هیچ گۆزەیەکی ئـەم دونیایـە ماوە؟ من لە بەیانی تا ئێوارە لەوەتەی ئەم پیاوەم ناسیوە هەر لە خەمی ئەوەدا بووم گۆزەی دڵی ئەو نەشکێ و ئاوی قەهرێك بەو نـاوەدا بـڕژێ و گوڵەکانی نێو ئینجانەکان سیس و پەژمووردە بەر بـۆنی ئـەو غوربەتـە بکەون و بمرن، بەڵام هەزار ئەفسووس میریا.. دواجار ئـەو گـۆزەی دڵـە شکاو بوو بە هەزار پارچە، ئەو ئاوی حەیاتەی تیـابوو.. بێهـوودە رژا.. رژا بەرپێیان و پێمان کۆ نەکرایەوە، تۆ حـەزت کـرد پارچـەکانی ئـەو گۆزەی دڵە هەر لەوێ، لە نزیك خۆتەوە بنێژرێ، گەرچی رەهبەر خەونی وابوو ئەو گۆزە شـکاوە رووەو وڵات بـار بکـرێ، لەگـەڵ هـەزاران شـتی بەهادارو بێبەها.. بەڵکو ئەوە خوایە لـە یـەکێ لـە کوورەکـانی وڵات سەرلەنوێ ئەو گۆزەیە چاك بکرێتەوە، وەلـێ من و تۆش دەزانین کە وڵات کوورەیەکی وای تیا نییە ئەو موعجیزەیە بنوێنـێ، میریـای میهرەبـان.. میریای جوان.. من لێرەوە دەتبینم پارچەکانی ئەو گۆزەی دڵەت خستۆتە سەر هەردوو دەستەکانت و بەنێو هەموو کوچە و کۆڵانەکانی (هلسنکی)دا و بگرە بەنێو هەموو فنلەندا و قوتبی بـاکووردا دەیگێـڕی، بێباکانـە لـە بەفرو باران و سەرمای ئەوێ، پێ غاوس و سەرکۆت، ئەو پارچە شکاوانە دەبەیتە بەردەمی خەڵکی و پێیان دەڵێی: ئەم لەت و کوتانە پارچەکانی دڵی کـوڕێکی لەوەنـدو عاشـق بـە منـە، کوڕێـك کـە لـە شـەوێکدا وا غەمگینانە گۆرانی دەچڕی، بە غوربەتێکەوە کە گۆزەی دڵەکەی منی پـڕ کرد لە رۆندکی رەش و فرمێسکی ئەڤین، من هەر ئەو شەوە پرسیم کە ئەو هەموو حوزنە لە کوێوە دێ؟ چاوە رەشەکانی لەسەر یەك دادەنا و خـەونی بە وڵاتێکەوە دەبینی کە لەسەر نەخشە نییە، لە گۆزەی دڵییـەوە ئـاوی قەهرێك، دەردێك، غوربەتێك قوڵەقوڵ دەڕژا و دەبـوو بـە سـتران و لـە

قوڕگەوە بە دەنگێکی کەرخ و دڵپڕوکێن دەڕژایــەوە نێــو گــۆزەی بــەتاڵی دڵەکەی من، من هەر لەو ڕۆژەوە وازم لە هەموو گۆزەکــانی دونیــا هێنــا و ئەو هونەرەم تـا ئەبەد بیر چۆوە.. هۆ خەڵکینــە.. هــۆ عەشــیرەت.. هــۆ خــێڵ و تـایەفــە شــەڕخوازو دڕدۆنگــەکان: بیکــەن بــە خــاتری لەتــە سواڵەتەکانی گۆزەی دڵە شکاوەکەی ئەو دڵخوازە کاکۆڵ ڕەشەم.. لە کــوێ ئەم لەتە ســواڵەتـانە بەیەکــەوە بنووســێنم؟ هــەموو پیــشەسازیی زۆر پێشکەوتووی وڵاتەکەم، هەرچی کارگەو فابریقــەی هەمانــە، هەرچــی کوورەی پۆڵاپینی ئێرە هەن: ناتوانن ئەم گۆزە شکاوەم بۆ چاك بکەنەوە، ئەوەتـا دەمبینن وەك ژنە هەش بەسەرەکانی لای خۆتــان قــوڕ دەپێــوم و کراسان لە خوم دەنێم و.. ئەو سێ کچەم کە بە زمانی شیرینی ئێوە لەگەڵ باوکیان دەدوان.. ئەوەتـا بــەدیار ئــەو باوکــە میهرەبــان و مانــدووەیان سەرکزو لارەمل دانیشتوون و نازانن چ حیکمــەتێکی تیایــە بــاوك وا زوو کۆرپەکانی جێدەهێڵێ، من گوناهی ئەو مەرگە دەخەمە ئەســتۆی ئێــوە، ئێوە لە شەڕی شێتانەی نێوان خۆتـان هەزار گوللەتـان بە (ڕۆژە)وە نـا، بە (کوردستـان)ەوە، بە (ئـاسمان)ەوە، ئێوە خۆرتـان کوشت و کوژاندتـانــەوە، هەزار کونتـان کردە ئـاسمان، کردتـان بە سەرەندو بێژنگ، ئێوە هــەر بــە گوللەیەکی وێڵ تەختی تەوێڵی (کوردستـان)ی کچمتـان سمی، تۆپێکتــان (ئـاسمان)ی کچمانی داتە پاند، هۆ لەو بەرزاییەوەش خۆر چاوانی کــوێر بوون و ڕژا، بە مردوویی کەوتە بەر پێیان، ئێوە نەوەســتان تــا دواجــار هەرهەمووتـان بێباکانە.. دڵبەردانە نیشانەتـان لە گۆزەی دڵــی ڕەهبــەر گرت و کردتـان بە هەزار پارچە، ئەو بــۆ وەســتانی ئــەو شــەڕەی نێــوان خێڵەکان، قەبیلە سەرمەستەکان بە تە پڵی شەڕ گۆزەی دڵی خــستە ســەر دەستان و هاتە ناوبژیتـان، من وەك ژنێکی ڕانەهاتوو بە شەقژنی گوللە و تەقینەوەی تۆپ هاوارم کرد: هــاوارە نەکــەی.. وەلــێ ئــەو عیــشقێك

ئاراستەی دەکرد.. کوێری دەکرد کە زۆر لە عیشقی بۆ من گەورەتر بــوو، لەوسەر کە هاتەوە لەتە سواڵەتەکانی گۆزەی دڵی دەرهانیو وتی: هانێ میریا.. بزانە قەت وا ناکـەی بەیەکـەوەیان بنووسـێنی، بەیەکـەوەیان پەرچ بکەی..

دەتبینم هەموو ئێوارەیەك بە نائومێدی دێیتـەوەو لەگـەڵ سـێ کـچەکەت لـە وێنـەکانی نـاو ئەلبوومـەکانو تابلۆکـانی رەهبـەردا بـە دوای عیشقێکدا دەگەڕێی کە جوانەمەرگ بوو، بـاڵای خـەونێك کـە لـە ناوەڕاسـتەوە بـە تـەوری تەوروەشـێنەکان دوولـەت بـوو.. لێـرە بوو.. لەناو ئەم باخچەیەدا کە باوکتان بۆ یەکەمجار ماچی کردم، هەموو جار دەیبردمە سەر ئەم کەرتـە شـاخەو دەیـوت: بیری شاخ دەکەم میریا.. شاخ.. شاخ: برا گەورەمانە.. کاول بێ ئەم وڵاتـەتان کە چیایەکی تیا نییە.. ئاه.. میریا گیان.. ئەو زستانە منو رەهبەر بۆ هەشت مانگ سەیری بەفربارینمان کرد.. بەفرە ئەبارێ.. بـەفرە ئـەبارێ، لـە دەرەوە نـا.. بـەڵکو هەرهـەمووی دەنێـو دڵـی مـنو رەهبـەردا دەبـاری، ئەوەنـدە بـاری.. هـەزار پـێ کەوتینـە ژێـر بارستایی ئەستووری بـەفر، رۆژێکیـان کـە هێشتا پـاییز بـوو.. تـۆ وتت: چ ساڵێکی رەشە.. وتم: بۆ میریا گیان؟ وتت: ئاخر درەنگە.. دەبوو بەفر زووتر ببارێو دونیا سپی بکاتەوە، رەهبەر بـە سـووکە گلـەییو غەزەبێکـەوە سـەیری کـردی.. بڵمانـدی.. بـە کـوردی.. تـۆ تێنەگەیشتی.. منیش نەمزانی چی وت، وەلـێ لـە نیگـای تـووڕەی وا حـاڵی بووم: ئـەو ژنـە نازانـێ بەفرەکـەی ئاسمـانی ئـەوان دەنێـو دڵـی منـدا دەبـارێ، وا حـاڵی بـووم، مـن کـوڕی وڵاتـێکم کـە نـەك رەنگـەکانی شـەبەنگ، بـەڵکو هـەزار رەنگـی دیکـە لـە ئاسمانـەوە بەسەر ئـەرزدا دەبارێ، لـە ئـەرزەوە رووەو ئاسمانیش هەڵدەفڕێ،

من بێزارم له وڵاتێك كه تەنها یەك رەنگی تیا زاڵە.. سپی.. سپی و بەس، ئاخر منی وێنەكێش دژ بە دكتاتۆرییەتی رەنگم.. وای لە عیشقی كەسێك كه بە دوای رەنگی دیكەدا دەگەڕێ، لە دونیایەك كە ئیدی رەنگی تیا نەما.. ئاخ.. دواجار بەفر زاڵ بوو.. تۆ توایتەوە.

دواجارم بوو كە ویستم ماڵئاواییت لێبكەمو بگەڕێمەوە وڵات.. (پەشێو)و (میریا) تكایان لێكردم كە نهێنیی گەڕانەوەی یەكجارەكیم نەدركێنم.. (پەشێو) وتی: ریبۆكە – هیلاكەو تێبگە.. ئاخ براكەم.. دواجار كە تەوێڵتم ماچ كردو لە ژوورێكی بە ئاسمانەوە هەڵواسراوی خەستەخانەیەك جێمهێشتی، تۆش پاش ماچەكە فرمێسك لە چاوانتا قەتیس ما.. رووەو پەنجەرەكە رووت وەرگێڕاو باڵەخانەكانی دەوروبەر دەنێو باڕێزەدا غەرق ببوون، وەك فرمێسكەكانت كلووە بەفرەكان بەسەر شووشەی پەنجەرەكەدا دادەڕژان.. ئەو رۆژە بوو من دیم پەنجەرە دەگری و تۆش هێدی هێدی دەمری، میریا پەلی گرتمو وتی: ئەمڕۆ رۆژێكی ناشیرینەو رەهبەریش ماندوو، تۆش هاتووی ماڵئاوایی یەكجارەكیمان لێبكەی.. پێی مەڵێ: بۆ یەكجار ماڵئاوا، تۆ دەزانی گۆزەی دڵی رەهبەر درزی بردووەو بەم قسەی تۆ رەنگە درزەكە پتر دەم بكاتەوەو دووكەرت بێ. وتم: نا میریا گیان.. من پێم قەهرە دەڕۆمەوەو رەهبەر كە دەتوت پڵنگی هارە لەسەر تەختەی ئەم بیمارستانە بە تەنیا جێدەهێڵم، بەڵام چی بێ لە تۆ نهێنی بێ.. من دەڕۆمەوە.. دەترسم.. زۆر دەترسم.. هەست دەكەم ئەوە منم و لەسەر ئەو تەختەیە راكشاومو شێرپەنجە گەدەو رۆحم دەخواو لە بەفر ئاسانتر دەمرم.. وتت: بڕۆوەو.. بەڵام لەبیرمان

نەكەی.. وتم: میریا.. كێ دەریای عاتیفەی بیر دەچێتەوە؟ كێ رووباری ئەڤین و شاخی نەبەردی و پەیكەری جوانی و رۆحی وەك سەدەف پاكی دۆستانی خۆی بیر دەچێتەوە؟ نا.. ئەوە من نیم.. من لەناو دەرگاوە بە دزییەوە لەو خەمە قورسە رادەمام كە لەسەر تەختە كەوتووە.. تۆ نەبوویت رەهبەر.. ئەوە مێژوویەك بوو كە شێرپەنجە هەناوی دەخوارد.. من دەمدی: پەنجەرە دەگری و تۆ دەمری.. من زانیم بۆ ناوێریت سەیرم بكەی.. من زانیم.. بەفر ئەبارێ میریا.. بەفر ئەبارێ.. دەنێو دڵی من و تۆدا.. من لێرەوە دەتبینم: هەموو بەیانییەك وەك ژنە شێتەكانی نێو میترۆكان، نێو بارو كافێ و قەراغ دەریاچەكان دەگەڕێیت و لەتە سواڵەتەكانی گۆزەی دڵی رەهبەرت خستۆتە سەر هەردوو لەپە جوانەكانت، بە هەردوو چاوان دەپاڕێیتەوەو سواڵ دەكەی، سواڵی ئەوەی كەسێك هەبێ و لەتە سواڵەتەكان بەیەكەوە بنووسێنێ، لەتە سواڵەتەكانی ئەو گۆزەیەی ئێمە لێرەوە نیشانەمان لێگرت و شكاندمان.. وەلێ چیدی مەگەڕێ، بێكەڵكە میریا، من تەنها ئەوەندەم لەدەست دێ.. بە چاوی ئەو وەك خۆی كە وەسیەتی بۆ كردم: لە دارو بەردو دەوەنی ئەم وڵاتە هەمیشە غەمگین و كۆستكەوتووە رابمێنم، لەبری ئەو بەدیار جوانییەوە سەرسام بم، بە هەموو رەنگە دیارو نادیارەكانی ئێرە شاگەشكە بم، بە عیشقەوە دەست لەگەڵ رووبارو تاڤگەو درەخت و كانی و كەندو لەندو هەموو گردو شاخ و تەپۆلكەیەكی ئەم وڵاتە خاكەسارە تێكەڵ بكەم، من لەبری ئەو.. بۆ خەونی ئەو لێرەم، من تەنها تەسكینی دڵی خۆم و هی تۆو هی ئەویش بەوە دەدەمەوە كە لەجیاتی ئەو.. بۆ خەمەكانی ئێرە پیاوێكی جەربەزەو مێرخاس و

www.dengekan.com

ئازا بم.. بۆ خولْقاندنی خۆشی، جوانی، هەق هەمیشە لە شەڕدا بم.. میریا گیان.. ئەوە تەنها قسەیە.. چونکە کێ نالْێ.. خوانەکردەو گوێی شەیتان کەڕ بێ.. کێ نالْێ نابەلْەدێك.. دوژمنکارێك بە جوانی و ئەڤین نیشانە لە گۆزەی دلْەکەی منیش ناگرێتەوە کە دەمێکە درزی بردووە، لێرە پیاوە تفەنگ بە دەستەکان شێتی ئەوەن تەقە لە کۆترو کوکوختی و رەنگالْەو هەرهەموو ئاوێنەو میناکانی دلْ بکەن.. بگرە بۆ کوشتنی کلووە بەفرەکانیش پەنجە لەسەر پەلاپیتکەی تفەنگ لا نابەن، ئەوان سوێندیان خواردووە کە تا گۆزەیەکی دلْی جوان مابێ نەیهێلْن و نیشانەی لێبگرنەوە، ئەوان سوێندیان خواردووە کە تا ماون دژ بە جوانی بجەنگن.. ئاخر کەی ناشیرین توانیویەتی جوانپەرست بێ؟

میریا گیان.. مالْئاوا لە خۆت و لە گۆزە شکاوەکانی دلْ، گەر کەسێك لەو قوتبی باکوورە هاتەوە.. ئومێدەوارم گۆزەیەکم بۆ بنێریت کە دەستکردی پەنجە جوانەکانی خۆت بێ، بە مەرجێك کتومت لە گۆزەی دلْە شکاوەکەی رەهبەر بچێ، من لێرە بە فرمێسکی خۆم پڕی دەکەم و ئەو گولْە مۆرەی تیا دەڕوێنم کە ناوی نازانم.. هەر ئەوەندە دەزانم کە لای ئێوە عاشقان ئەو گولْی ئەڤین و جوانییە دەگۆڕنەوە.. دەی مالْئاوا.. میریا.. مالْئاوا.. مالْئاوا لە تۆو لە گۆزەو مینا شکاوەکانی دلْ.

مایسی (*1998*)

سلێمانی

لە چاپكراوەكانی نووسەر:

* تەنیایی، كۆمەڵە چیرۆك/ دوو چاپ.

* گوڵی رەش، كۆمەڵە چیرۆك/ دوو چاپ.

* گەرەكی داهۆڵەكان، كۆمەڵە چیرۆك/ سێ چاپ.

* پیرە پەپوولەكانی ئێواران، كۆمەڵە چیرۆك.

* حەسارو سەگەكانی باوكم، كورتە رۆمان/ سێ چاپ.

* پێدەشتی كارمامزە كوژراوەكان، رۆمان/ دوو چاپ.

* تەمی سەر خەرەند، رۆمان.

* بە تووڕەیی ئاوڕێك لە رابردوو بدەرەوە، شانۆگەری، نووسینی: جۆن ئۆزبۆرن، لە ئینگلیزییەوە.

* مارا – ساد، شانۆگەری، نووسینی: پیتەر ڤایس، لە ئینگلیزییەوە.

* مەرگەساتی شاە – لییر، شانۆگەری، نووسینی: شكسپیر، لە ئینگلیزییەوە.

* گوندەكان بەرەو مانگ هەڵدەكشن، شانۆگەری، نووسینی: فرحان بلبل، لە عەرەبییەوە.

* فرمێسكەكانی كوكوختی، كۆمەڵە چیرۆك، لە ئینگلیزییەوە.

* گە نجە ئازاكەی سەر جۆلانەكە، كۆمەڵە چیرۆك، لە ئینگلیزییەوە.

* لە ستایشی ئەدەبدا، كۆمەڵە وتارێك، لە ئینگلیزییەوە.

* بێ كتێب هەڵناكەم، كۆمەڵە وتارێك.

* قەلەڕەش و زەنگەكان، كۆمەڵە شیعرێك، لە ئینگلیزییەوە.

* هەفتە بزانی، رۆژنامە و راگەیاندن، لە ئینگلیزییەوە.

* چۆن دەبیت بە باشترین هاوڕێی خۆت، دەروونناسی، لە ئینگلیزییەوە، سێ چاپ.

نرخی: سآ هةزار دينارة

www.dengekan.com